

BORILAČKI KLUB

ČAK PALAHNJUK

Preveo
Nikola Pajvančić

■ Laguna ■

Naslov originala

Chuck Palahniuk
FIGHT CLUB

Copyright © 1996 by Chuck Palahniuk
Translation copyright © 2015 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Za Kerol Mider,
koja trpi sve moje ružno ponašanje*

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Tajler mi nalazi posao kelnera, posle toga mi Tajler gura pištolj u usta i kaže, prvi korak ka večnom životu jeste da moraš da umreš. Tajler i ja smo, međutim, dugo bili najbolji drugovi. Ljudi uvek pitaju jesam li znao za Tajlera Derdena.

Cev pištolja mi pritiska grlo iznutra a Tajler kaže: „Stvarno nećemo umreti.“

Jezikom osećam rupe za prigušivanje koje smo izbušili u cevi pištolja. Veći deo buke pucnja potiče od širenja gasova, a tu je i mali zvučni prasak koji stvara metak, zato što se toliko brzo kreće. Da bi dobio prigušivač, samo izbušiš rupe u cevi pištolja, mnogo rupa. Tako gasovi mogu da se šire, a metak putuje sporije od brzine zvuka.

Ako pogrešno bušiš, pištolj će ti otkinuti šaku.

„Ovo nije zaista smrt“, kaže Tajler. „Postaćemo legende. Nećemo ostariti.“

Prelazim jezikom po cevi u ustima i kažem, Tajlere, ti to misliš na vampire.

Zgrada u kojoj stojimo za deset minuta neće postojati. Uzmeš 98-procentni koncentrat pušljive azotne kiseline i sipaš je u tripudtoliko sumporne kiseline. To uradiš u ledenoj kadi. Onda pipetom kap po kap dodaš glicerin. Imaš nitroglicerin.

To znam zato što Tajler to zna.

Pomešaš nitroglicerin s piljevinom i dobiješ lep plastični eksploziv. Mnogi mešaju nitroglicerin s pamukom i dodaju epsomit kao sulfat. Može i tako. Neki drugi mešaju parafin s nitroglicerinom. Meni s parafinom nikada, ali nikada nije uspelo.

Dakle Tajler i ja smo na vrhu zgrade *Parker-Moris*, meni je pištolj nabijen u usta i čujemo lom stakla. Pogled preko ivice. Dan je oblačan, čak i ovako visoko. Ovo je najviša zgrada na svetu i ovako visoko vetar je uvek hladan. Tiho je ovde gore, obuzme te osećanje da si jedan od onih majmuna koje su slali u svemir. Obavljaš mali zadatak za koji si dresiran.

Povučeš polugu.

Pritisneš dugme.

Ništa od toga ne razumeš i onda prosto umreš.

Stotinu devedeset jedan sprat iznad zemlje, gledaš preko ivice krova i ulica je dole išarana čupavim ćilimom od ljudi, koji stoje i gledaju uvis. Staklo se razbilo na prozoru odmah ispod nas. Vetar duva kroz zgradu i onda nailazi ormar za spise velik kao crni frižider, odmah ispod nas ormar za spise sa šest fioka pada pravo niz liticu zgrade i u padu se sporo okreće, i u padu se smanjuje i u padu nestaje u zbijenoj gomili.

Negde u stotinu devedeset pet spratova ispod nas, svemirski majmuni iz Komiteta za sabotažu projekta Haos divljaju i uništavaju svaku trunku istorije.

Ona stara izreka, kako uvek ubijaš one koje voliš, pa znaš, važi i obrnuto.

Ako ti je pištolj nabijen u usta a cev pištolja između zuba, možeš da govoriš samo u samoglasnicima.

Ostalo nam je još samo deset minuta.

U zgradi eksplodira još jedan prozor i staklo prska napolje, iskri kao jato golubova a onda tamni drveni sto koji pripadnici Komiteta za sabotažu guraju mic po mic izranja iz zgrade pa se naginje i propada i prevrćući se pretvara u nekakvu čarobnu leteću stvar koja nestaje u gomili.

Za devet minuta ovde neće biti zgrade *Parker-Moris*. Uzmeš dovoljno praskavog želatina i obložiš njime potporne stubove bilo čega, možeš da srušiš svaku zgradu na svetu. Moraš dobro i čvrsto da ga okružiš džakovima peska da silina eksplozije deluje na stubove a ne u prazno, na parking.

Tih uputstava nema ni u jednom udžbeniku istorije.

Tri načina da se napravi napalm: prvi, pomešaš jednake delove benzina i smrznutog koncentrata soka od pomorandže; drugi, pomešaš jednake delove benzina i dijet-kole; treći, rastapaš mrvljeni mačji izmet u benzinu dok se smesa ne zgusne.

Pitaj me kako se pravi nervni gas. O, ili sve one lude auto-bombe.

Devet minuta.

Zgrada *Parker-Moris* će se preturiti, svih njenih stotinu devedeset jedan sprat, sporo kao drvo što pada u šumi. Čuvaaaj. Sve možeš da srušiš. Čudno je misliti kako će mesto gde sada stojimo biti samo tačka na nebu.

Tajler i ja smo na ivici krova, pištolj mi je u ustima, pitam se koliko je pištolj čist.

Skroz kao da zaboravljamo na čitavu tu Tajlerovu šemu sa ubistvom i samoubistvom dok gledamo novi ormar za spise kako izleće iz zgrade i fioke se otvaraju u letu, vazдушna struja diže risove belog papira i nosi ih u vetar.

Osam minuta.

Onda dim, dim izbija iz razbijenih prozora. Ekpa za rušenje će aktivirati inicijalnu kapislu za možda osam minuta. Inicijalna kapisla će detonirati eksplozivno punjenje, potporni stubovi će popucati i niz fotografija zgrade *Parker-Moris* ući će u sve udžbenike istorije.

Pet fotografija snimljenih u nizu. Ovde, zgrada stoji. Druga slika, zgrada se naginje pod uglom od osamdeset stepeni. Onda sedamdeset stepeni. Zgrada je na četvrtoj slici pod uglom od četrdeset pet stepeni kada skelet počinje da popušta i kula se pomalo izvija. Poslednji snimak, kula, svih stotinu devedeset jedan sprat, udara u nacionalni muzej, a on je Tajlerova istinska meta.

„Ovo je naš svet, sada, naš svet“, kaže Tajler, „a ti drevni narodi su mrtvi.“

Da sam znao kako će sve ovo da ispadne, bio bih više nego srećan da sam sada mrtav i na nebu.

Sedam minuta.

Gore na vrhu zgrade *Parker-Moris* s Tajlerovim pištoljem u ustima. Dok se stolovi, ormari, kompjuteri poput meteora obrušavaju na gomilu oko zgrade, dim kipti iz razbijenih prozora a tri ulice dalje tim za rušenje gleda na sat, ja znam da je razlog za sve ovo, za pištolj, za anarhiju, za eksploziju, zapravo Marla Singer.

Šest minuta.

Mi ovde imamo kao jedan trougao. Ja želim Tajlera. Tajler želi Marlu. Marla želi mene.

Ja ne želim Marlu, a Tajler više ne želi mene u svojoj blizini. Ovde nije stvar u *ljubavi*, kao *voljenju*. Ovde je stvar u *vlasništvu*, kao *posedovanju*.

Bez Marle, Tajler ne bi imao ništa.

Pet minuta.

Možda ćemo postati legende, možda nećemo. Ja kažem da nećemo, ali čekaj.

Gde bi Isus bio da niko nije napisao jevanđelja?

Četiri minuta.

Jezikom guram cev pištolja u obraz i kažem, ti, Tajlere, želiš da budeš legenda, čoveče, ja ću od tebe napraviti legendu. Ja sam tu od samog početka.

Sve pamtim.

Tri minuta.

2

Bobove ručerde sklopile su se oko mene i utisnule me u tamu između Bobovih novih znojavih sisetina koje vise, ogromne, velike kao što o Bogu mislimo da je velik. Idem po podrumu crkve punom muškaraca, srećem ih svake večeri: ovo je Art, ovo je Pol, ovo je Bob; Bobova široka ramena budila su u meni misli o horizontu. Bobova gusta plava kosa je ono što dobijete kada se krem za kosu nazove pena za oblikovanje, tako gusta i plava, razdeljak tako prav.

Pošto me je obgrlio, Bobova šaka pritiska moju glavu na nove sise koje su iznikle na njegovim širokim grudima.

„Sve će biti dobro“, kaže Bob. „Samo se ti isplači.“

Od kolena pa do čela osećam hemijske reakcije unutar Boba kako sagorevaju hranu i kiseonik.

„Možda su ga dovoljno rano otkrili“, kaže Bob. „Možda je samo seminom. Kod seminoma je preživljavanje skoro stopostotno.“

Bobova ramena se dižu u jednom dugačkom udisaju, a malo-pomalo padaju u trzavim jecajima. Uzdižu se. Malo-pomalo padaju.

Dolazim ovde svake nedelje već dve godine, i Bob me svake nedelje obuhvata rukama, i ja plačem.

„Isplači se“, kaže Bob i udiše i jeca, jeca, jeca. „Hajde samo se isplači.“

Veliko mokro lice spušta se na moje teme i ja sam izgubljen unutra. Tada bih plakao. Plakanje je tik nadohvat ruke u tami što pritiska, kada si zatvoren unutar nekoga drugog i kada shvatiš kako će sve što u životu možeš postići završiti kao smeće.

Sve čime si se u životu ponosio završice u smeću.

A ja sam izgubljen unutra.

Gotovo nedelju dana nisam bio bliži snu.

Tako sam upoznao Marlu Singer.

Bob plače zato što su mu pre šest meseci odstranjeni testisi. Onda hormonska terapija. Bob ima sise zbog previsokog nivoa testosterona. Ako previše digneš nivo testosterona, telo pojačava lučenje estrogena, traži ravnotežu.

Tada bi trebalo da plačem, zato što ti se upravo sada život svodi na ništavilo, ne čak ni na ništavilo, već na zaborav.

Previše estrogena, i dobiješ muške sisetine.

Lako je plakati kada shvataš da će te svi koje voliš ili odbaciti ili umreti. Ako je vremenski raspon dovoljno dugačak, šansa za preživljavanje svakome pada na nulu.

Bob me voli zato što misli da su i meni odstranjeni testisi.

Oko nas u podrumu episkopalne crkve Svetog Trojstva s polovnim kariranim sofama možda su dvadeset muškaraca i samo jedna žena, a svi se grle u parovima, i većina plače. Neki parovi naginju se napred, glava pritisnutih uvo na uvo, kao što stoje rvači, u klinču. Čovek s jedinom ženom stavlja svoje laktove na njena ramena,

njena glava je između njegovih šaka, a njegovo lice plače na njenom vratu. Ženino lice krivi se u stranu a njena ruka diže cigaretu.

Provirujem kroz pazuhu Velikog Boba.

„Čitavog života“, vapi Bob. „Zašto bilo šta radim, nemam pojma.“

Jedina žena ovde na grupi „Ostanimo muškarci zajedno“, grupi za podršku obolelima od raka testisa, ta žena puši cigaretu pod bremenom neznanca i njen pogled ukršta se s mojim.

Folirantu.

Folirantu.

Folirantu.

Kratka mat crna kosa, krupne oči iz japanskih crtača, tanka kao grisina, bledunjava kao surutka u haljini sa šarom od tamnih ruža, ta žena je takođe na mojoj grupi za podršku obolelima od tuberkuloze, petkom uveče. Bila je na mom okruglom stolu o melanomu u sredu uveče. Ponedeljkom uveče bila je u mojoj grupi obolelih od leukemije „Snažni vernici“. Razdeljak na sredini njene kose je iskrivljena munja belog skalpa.

Kada tražiš te grupe za podršku, sve one imaju imena koja bi nekako trebalo da ulivaju nadu. Moja grupa četvrtkom uveče, za krvne parazite, zove se „Slobodni i čisti“.

Grupa za parazite mozga koju posećujem zove se „Dalje i više“.

A nedeljom po podne na „Ostanimo muškarci zajedno“ u podrumu Crkve Svetog Trojstva, ova žena je ponovo tu.

Još i gore, ne mogu da plaćem dok me ona gleda.

Ovo bi trebalo da bude moj omiljeni deo, da sam u zagrljaju i da beznadežno plaćem s Velikim Bobom. Svi

mi sve vreme tako marljivo radimo. Ovo je jedino mesto gde zaista mogu da se opustim i predam.

Ovo je moj odmor.

Na svoju prvu grupu za podršku otišao sam pre dve godine, pošto sam ponovo bio kod doktora zbog nesanice.

Nisam spavao tri nedelje. Tri nedelje bez sna, i sve postaje vantelesno iskustvo. Doktor je rekao: „Nesanica je samo simptom nečeg krupnijeg. Ustanovi šta zapravo nije u redu. Oslušni svoje telo.“

Samo sam želeo da spavam. Želeo sam male plave kapsule amitil-sodijuma, od 200 miligrama. Želeo sam crveno-plave kapsule tuinala, sekonalne crvene kao ruž.

Doktor mi je rekao da žvaćem koren valerijane i da više vežbam. Na kraju ću zaspati.

Lice mi je zgaslo kao ugruvana, stara voćka, pomislio bi da sam umro.

Doktor je rekao: ako želim da vidim istinski bol, što ne svratim do Crkve presvete euharistije utorkom uveče. Da vidim parazite mozga. Da vidim degenerativne bolesti kostiju. Da vidim organske disfunkcionalnosti mozga. Da vidim obolele od raka kako preživljavaju.

I tako sam otišao.

Na prvoj grupi na koju sam došao, bilo je predstavljanja: ovo je Alis, ovo je Brenda, ovo je Dover. Svi se osmehuju sa onim nevidljivim pištoljem uperenim u glavu.

Na grupama za podršku nikada ne govorim svoje pravo ime.

Mali kostur od žene po imenu Kloi, s turom pantalona koji prazno i tužno visi, Kloi mi kaže da je najgore u vezi

s njenim moždanim parazitima to što niko ne želi seks s njom. Evo je, toliko blizu smrti da su joj isplatili sedamdeset pet soma za životno osiguranje, i Kloj želi samo da se poslednji put tuca. Ne intimnost, seks.

Šta čovek da kaže? Mislim, šta možeš da kažeš.

To umiranje je počelo tako što je Kloj bila malčice umorna, a sada je Kloj previše dosadno da ide na terapiju. Porno-filmovi, rekla je da ima porno-filmove kod kuće.

U Francuskoj revoluciji, rekla mi je Kloj, žene u zatvoru, grofice, baronice, markize, nema veze, tucale su se sa svakim čovekom koji bi hteo da uzjaše. Kloj mi je dahtala na vrat. Penji se. Uzjaši. Tucanje prekraćuje vreme.

La petite mort, tako to zovu Francuzi.

Kloj je imala porno-filmove, ako sam zainteresovan. Amil-nitrit. Lubrikante.

U normalna vremena, već bi mi se digao. Naša Kloj je, međutim, skelet umočen u žuti vosak.

U poređenju s Kloj koja izgleda tako kako izgleda, meni nije baš ništa. I manje od toga. Ipak, Kloino rame bode moje dok sedimo u krugu na čupavom tepihu. Sklapamo oči. Tada je na Kloj bio red da nas povede u meditaciju, i pričom nas je odvela u vrt spokoja. Kloj nas je pričom odvela na brdo u palatu sedam vrata. Unutar palate bilo je sedam vrata, zelena vrata, žuta vrata, narandžasta vrata i Kloj nas je pričom odvela da otvorimo sva vrata, plava vrata, crvena vrata, bela vrata i da nađemo šta je tamo.

Sklopljenih očiju, zamišljali smo naš bol kao kuglu belog lekovitog svetla koje nam lebdi oko nogu i diže nam se do kolena, do pojasa, do grudi. Naše čakre se otvaraju. Čakra srca. Čakra glave. Kloj nas je pričom vodila u pećine

gde smo sreli svoju unutrašnju životinju moći. Moja je bila pingvin.

Led je prekrivao pod pećine i pingvin je rekao: klizaj. Bez ikakvog napora, klizali smo kroz tunele i galerije.

Onda je došlo vreme da se zagrlimo.

Otvori oči.

To je terapijski telesni kontakt, rekla je Kloj. Svi bi trebalo da izaberemo partnera. Kloj mi se bacila oko vrata i zaplakala. Kloj je kod kuće imala erotsko donje rublje, i plakala je. Kloj je imala ulja i lisice i plakala je dok sam ja gledao malu kazaljku na svom časovniku kako opisuje jedanaest krugova.

I tako nisam plakao na svojoj prvoj grupi za podršku, pre dve godine. Nisam plakao ni na svojoj drugoj ni na trećoj grupi za podršku. Nisam plakao na krvnim parazitima, na kancerima debelog creva i na organskoj demenciji mozga.

Tako je to s nesanicom. Sve je toliko daleko, kopija kopije kopije. Nesanica udaljava od svega, ništa ne možeš da dodirneš i ništa ne može da dodirne tebe.

Onda je tu bio Bob. Kada sam prvi put otišao na kancer testisa, Bob plačljiva volina, velika pihtija, poklopio me je na „Ostanimo muškarci zajedno“ i počeo da plače. Kad je došlo vreme za grljenje, plačljiva volina je odmah tromo krenuo s drugog kraja prostorije, opuštenih ruku, pogrbljenih ramena. Njegova pihtijasta brada na grudima, njegove oči već umotane u celofan suza. Vukući noge, sitnim koracima, Bob je prelebdeo podrum da se baci na mene.

Bob se zalepio za mene.

Bobove ručerde su me obuhvatile.

Veliki Bob je bio bilder koji cepa steroide, rekao je. Svi oni bezbrižni dani na dianabolu i onda steroidu za trkačke konje, vistrolu. Sopstvena teretana, Veliki Bob je bio vlasnik teretane. Triput se ženio. Reklamirao je proizvode i jesam li ga nekada video na te-veu? Čitav onaj program sa uputstvima za proširenje grudnog koša, to je praktično njegov izum.

Kad su nepoznati ljudi toliko iskreni, ja se sav skupim, ako kapirate šta hoću da kažem.

Bob nije kapirao. Možda mu se samo jedan *huevos* spustio i znao je da je to faktor rizika. Bob mi je pričao o postoperativnoj hormonskoj terapiji.

Mnogi bilderi koji ubrizgavaju sebi previše testosterona dobiju ono što se zove muške sisetine.

Morao sam da pitam Boba šta mu znači *huevos*.

Huevos, rekao je Bob. Gonade. Jaja. Muda. Testisi. U Meksiku, gde se kupuju steroidi, zovu ih „*huevos*“.

Razvod, razvod, razvod, rekao je Bob i pokazao mi fotografiju u novčaniku, sebe ogromnog i na prvi pogled golog, kako pozira na nekom takmičenju. Glup je to način da se živi, rekao je Bob, ali kada si napumpan i obrijan na bini, kada si skroz stesao telesne masti na oko dva procenta, a od diuretika si na dodir hladan i tvrd kao beton, slep si od svetala i gluv od huka iz ozvučenja sve dok sudija ne naredi: „Pruži desnu ruku, stegni i drži.“

„Pruži levu ruku, napni biceps i drži.“

To je bolje od stvarnog života.

Premotaš napred, rekao je Bob, i eto kancera. Onda je bankrotirao. Imao je dvoje odrasle dece koja mu se sad ne javljaju na pozive.

Lek za muške sise jeste da doktor zaseče ispod pektoralna i iscedi tečnost.

To je sve što pamtim zato što me je onda Bob obuhvatio rukama i sagnuo glavu da me poklopi. Onda sam bio izgubljen unutar zaborava, tamnog, tihog i potpunog, i kada sam se napokon odvojio od njegovih mekih grudi, na Bobovoj majici je ostao mokri otisak mog uplakanog lica.

To je bilo pre dve godine, moje prve večeri na „Ostanimo muškarci zajedno“.

Na gotovo svakom skupu od tada Veliki Bob me je izazivao da plaćem.

Nikada više nisam išao kod doktora. Nikada nisam žvakao koren valerijane.

To je bila sloboda. Gubitak sve nade je bila sloboda. Pošto ništa nisam govorio, ljudi u grupi su pretpostavljali najgore. Jače su plakali. Ja sam jače plakao. Digni pogled ka zvezdama i nestaćeš.

Dok sam se vraćao kući sa grupa za podršku, osećao sam se življe nego ikada ranije. Nisam bio domaćin kanceru ili krvnim parazitima; bio sam mali topli centar oko koga se tiska život sveta.

I spavao sam. Ni bebe ne spavaju tako slatko.

Svake večeri sam umirao i svake sam se večeri rađao. Vaskrsavao.

Sve do noćas, dve godine uspeha do noćas, zato što ne mogu da plaćem dok me gleda ta žena. Zato što ne mogu da dodirnem dno, ne mogu biti spasen. Moj jezik misli

da je okružen hrapavim tapetama, koliko sam izujedao unutrašnjost usta. Nisam spavao četiri dana.

Pošto ona gleda, ja sam lažov. Ona je folirant. Ona je takođe lažov. Danas smo se na predavljanju predstavili: Ja sam Bob, ja sam Pol, ja sam Teri, ja sam Dejvid.

Ja nikada ne govorim svoje stvarno ime.

„Ovo je rak, je li?“, upitala je.

Onda je rekla: „Pa, zdravo, ja sam Marla Singer.“

Niko Marlu nikada nije pitao kakav kancer. Onda smo svi bili zauzeti ljuljuškanjem deteta u sebi.

Čovek još plače na njen vrat. Marla povlači nov dim cigarete.

Gledam je između Bobovih drhturavih sisa.

Za Marlu sam ja folirant. Još od druge noći kada sam je video, ne mogu da spavam. Ipak, ja sam bio prvi folirant, sem možda ako svi ovi ljudi ne foliraju sa svojim lezijama, svojim kašljevima i tumorima, čak i Veliki Bob, plačljiva volina. Velika pihtija.

Pogledajte mu samo oblikovanu kosu.

Marla puši i sada prevrće očima.

U tom jednom trenutku, Marlina laž odražava se u mojoj laži i sve što vidim su laži. Usred sve njihove istine. Svi se stežu i rizikuju da podele svoj najgori strah, da se smrt obrušava na njih i da im je pištolj zariven duboko u grlo. Dakle, Marla puši i prevrće očima, a ja, ja sam zakopan pod ćilimom koji jeca i odjednom, čak i smrt i umiranje postaju nebitni, kao plastično cveće na video-snimku.

„Bobe“, kažem, „gnječiš me.“ Pokušavam da šapućem, a onda odustajem. „Bobe.“ Trudim se da govorim tiho, a onda vičem. „Bobe, moram u klonju.“

* * *

Iznad umivaonika u kupatilu visi ogledalo. Ako se ovako nastavi, videću Marlu Singer u „Više i dalje“, grupi za parazitske disfunkcije mozga. Marla će biti tamo. Naravno, Marla će biti tamo, a ja ću sesti pored nje. I posle predavljanja i vođene meditacije, sedam vrata palate, bele lekovite kugle svetlosti, pošto otvorimo čakre, kada dođe vreme da se zagrlimo, ima da zgrabim tu malu kučku.

Čvrsto ću joj pritisnuti ruke uz bokove i usne na uho i reći ću, Marla, folirantkinjo grozna, gubi se odavde.

Ovo je jedina stvarna stvar u mom životu, a ti je uništavaš.

Turisto.

Kada se sledeći put sretnemo, reći ću, Marla, ne mogu da spavam zato što si ti ovde. Ovo mi je potrebno. Odlazi.

3

Budiš se na aerodromu *Er Harbor internešenel*.

Kod svakog poletanja i sletanja, kada bi se avion previše nagnuo u stranu, molio bih se za udes. Taj trenutak leči moju nesanicu narkolepsijom, kad možemo da umremo bespomoćni i nabijeni, ljudski duvan u avionskom trupu.

Tako sam upoznao Tajlera Derdena.

Budiš se na aerodromu *O'Hara*.

Budiš se na aerodromu *La Gvardija*.

Budiš se na aerodromu *Logan*.

Tajler je ponekad radio kao kino-operater u bioskopu. Zbog svoje prirode, Tajler može da radi samo noćne poslove. Ako kino-operater zbog bolesti ne dođe na posao, sindikat zove Tajlera.

Neki ljudi su noćni ljudi. Neki ljudi su dnevni ljudi. Ja bih mogao da radim samo dnevni posao.

Budiš se na aerodromu *Dals*.

Životno osiguranje plaća trostruko ako umreš na poslovnom putu. Molio sam se za smicanje vetra. Molio

sam se za usisavanje pelikana u turbine i razlabavljene šrafove i led na krilima. Prilikom poletanja, dok je avion grabio pistom a zakrilca se dizala, sa našim sedištima u uspravnom položaju, stočićima dignutim i svim ličnim prtljagom u pretincima iznad sedišta, dok nam u susret juri kraj piste, sa ugašenim cigaretama, molio sam se za udes.

Budiš se na aerodromu *Lav fild*.

U kino-operaterskoj kabini, Tajler je radio zamene ako je bioskop dovoljno star. Kod zamena imaš dva projektora u sali, a jedan projektor radi.

To znam zato što Tajler to zna.

Na drugom projektoru je nameštena sledeća rolna filma. Većina filmova sastoji se od šest ili sedam malih rolni filma koje se puštaju po određenom redosledu. Noviji bioskopi, oni spajaju sve rolne u jednu od metar i po. Tako ne moraš da puštaš dva projektora i radiš zamene, da menjaš prvo jednu pa drugu, rolna broj jedan, zamena, rolna broj dva na drugom projektoru, zamena, rolna broj tri na prvom projektoru.

Zamena.

Budiš se na aerodromu *Sitak*.

Proučavam ljude na plastificiranom avionskom uputstvu za vanredne situacije. Žena plovi u okeanu, smeđa kosa se širi iza nje, privija na grudi jastuk sa sedišta. Oči su joj širom otvorene, ali se žena ne osmehuje i ne mršti. Na drugoj slici, ljudi spokojni kao hindu krave dižu ruke sa sedišta ka maskama za kiseonik koje su iskočile iz plafona.

Ovo je sigurno vanredna situacija.

Oh.

Izgubili smo kabinski pritisak.

Oh.

Budiš se, i nalaziš se na aerodromu *Vilou ran*.

Stari bioskop, novi bioskop, da bi prebacio film u sledeći bioskop, Tajler mora da izdela film nazad na originalnih šest ili sedam rolni. Male rolne pakuju se u dva šestougaona čelična kofera. Koferi imaju dršku na vrhu. Da ih digneš, iščašiš rame. Toliko su teški.

Tajler je konobar na banketima, služi za stolovima u hotelu u centru grada i Tajler je kino-operater, član sindikata kino-operatera. Ne znam koliko dugo je Tajler radio svih onih noći kada nisam mogao da spavam.

U starim bioskopima koji puštaju filmove sa dva projektora, kino-operater mora da stoji blizu da zameni projektore tačno u pravom trenutku da publika ne prime ti prekid kada se jedna rolna završava a druga počinje. Morao bi da paziš na bele tačke u desnom gornjem uglu slike. To je upozorenje. Gledaš film i vidiš dve tačke na kraju rolne.

„Opekotine od cigarete“, tako se zovu u branši.

Prva bela tačka, to je upozorenje za dva minuta. Pokrećeš drugi projektor tako da bude spreman.

Druga bela tačka je upozorenje za pet sekundi. Uzbuđenje. Stojiš između dva projektora i u kabini je jezivo vruće od ksenonskih sijalica koje će te oslepeti ako u njih pogledaš. Prva tačka bleska na platnu. Zvuk filma čuje se iz velikog zvučnika iza platna. Operaterska kabina je zvučno izolovana zato što je unutar kabine čegrtanje zupčanika koji pokreću film ispred objektiva brzinom od dva metra u sekundi, trideset sličica po metru, šezdeset sličica u sekundi štektava mitraljeska paljba. Dva projektora rade, ti stojiš između i držiš poluge oba zatvarača. Na zaista starim projektorima, imaš alarm na zatvaraču.

Čak i pošto je film na te-veu, tačke upozorenja se i dalje vide. Čak i u avionskim projekcijama.

Dok se većina filma namotava na sledeći kotur, on se okreće sporije, a prethodna rolna mora da se okreće brže. Na kraju rolne, prethodna rolna se okreće toliko brzo da se javlja alarm koji upozorava da se približava zamena.

Tama je vrela od sijalica unutar projektora a alarm zvoniti. Stojiš tu između dva projektora, obema rukama držiš poluge i gledaš ugao ekrana. Bleska druga tačka. Brojiš do pet. Zatvaraš jedan zatvarač. Istovremeno otvaraš drugi.

Zamena.

Film ide dalje.

Niko u publici nema pojma.

Alarm služi da kino-operateri mogu da dremaju. Kino-operater radi mnogo toga što ne bi trebalo. Nema svaki projektor alarm. Kod kuće, ponekad ćeš se probuditi u svom mračnom krevetu obuzet strahom da si zaspao u kabini i propustio zamenu. Publika će te proklinjati. Publika, njen filmski san je uništen, a šef će zvati sindikat.

Budiš se na aerodromu *Krisi fild*.

Čari putovanja, kuda god da idem, sićušni život. Idem u hotel, sićušni sapun, sićušni šamponi, malecno pakovanje putera, sićušna vodica za ispiranje usta i četkica za jednokratnu upotrebu. Smeštaš se u standardno avionsko sedište. Ti si džin. Problem je što su ti ramena prevelika. Tvoje noge Alise u Zemlji čuda odjednom su dugačke kilometrima i dodiruju stopala osobe ispred tebe. Stiže ručak, minijturni, sam svoj majstor pileći kordon blu, kao nekakav maketarski projekat da se njime zanimaš.

Pilot je uključio znak za vezivanje pojasa i zamolili bismo vas da se uzdržite od hodanja po avionu.

Budiš se na aerodromu *Mejgs fild*.

Tajler se ponekad budi u mraku, sav se izbezumio od strave da je propustio zamenu rolni ili se film prekinuo ili se traka malčice smakla s projektora tako da zupčanici buše rupe kroz nju.

Pošto je film izbušen zupčanicima, svetlo sijalice sija kroz traku i umesto govora, na tebe trešti helikopterski zvuk *hup-hup-hup* dok se svi rafali svetla probijaju kroz rupe od zupčanika.

Šta još kino-operater ne bi smeo da radi: Tajler pravi slajdove od najboljih kadrova iz filma. U prvom filmu s punom golotinjom koji se pamti bila je gola glumica Endži Dikinson. Pre nego što je kopija tog filma poslana iz bioskopa na Zapadnoj obali u bioskope na Istočnoj obali, golišava scena je nestala. Prvi kino-operater je uzeo kadar. Drugi kino-operater je uzeo kadar. Svi su želeli da naprave slajd gole Endži Dikinson. Pornografija je ušla u bioskope i ti kino-operateri, neki su napravili zbirke epskih razmera.

Budiš se na aerodromu *Boing fild*.

Budiš se na aerodromu *LAKS*.

Noćas je let gotovo prazan tako da budi slobodan da digneš naslone za ruke i da se pružiš. Pružaš se, u cikcak, savijenih kolena, savijenog struka, savijenih laktova, preko tri ili četiri sedišta. Podešavam sat na dva sata ranije ili tri sata kasnije, pacifičko, planinsko, centralno ili istočno vreme; izgubiš sat, dobiješ sat.

To je tvoj život, i završava se minut po minut.

Budiš se na aerodromu *Klivlend Hopkins*.

Ponovo se budiš na aerodromu *SiTak*.

Ti si kino-operater i umoran si i besan, ali se uglavnom dosađuješ tako da počinješ da ubacuješ usamljeni kadar pornografije iz zbirke nekog drugog kino-operatera koju si našao u kabini, i ubacuješ taj kadar propetog rumenog penisa ili razjapljene vlažne vagine u krupnom planu u neki drugi dugometražni film.

Taj film je jedna od onih pustolovina sa životinjama, kada porodica odlazi na put i gubi psa i mačku i oni sami moraju da nađu put kući. U trećoj rolni, taman pošto su pas i mačka, koji ljudskim glasovima razgovaraju jedno s drugim, jeli iz kante za smeće, načas se vidi erekcija.

Tajler to radi.

Jedan kadar filma na platnu provodi jednu šezdesetinu sekunde. Podeli sekundu na šezdeset jednakih delova. Toliko je duga erekcija. Uzdiže se visoka kao četvorospratnica iznad publike i kokica, klizava crvena i strašna i niko je ne vidi.

Ponovo se budiš na aerodromu *Logan*.

Ovo je užasan način da se putuje. Odlazim na sastanke koje moj šef želi da izbegne. Hvatam beleške. Javiću vam se.

Kuda god da idem, cilj je da primenim formulu. Da sačuvam tajnu.

To je prosta jednačina.

To je zadatak-priča.

Ako nov automobil, koji je proizvela moja kompanija, krene iz Čikaga brzinom od 90 kilometara na sat, i zadnji diferencijal se ukoči i kola se zakucaju i svi u njima zarobljeni izgore, da li moja kompanija objavljuje opoziv tog modela?

Uzmeš broj tih vozila u saobraćaju (A) i pomnožiš ih s verovatnim procentom kvarova (B), a onda rezultat pomnožiš s prosečnom cenom vansudskog poravnjanja s porodicama žrtava (C).

A puta B puta C jednako X. Toliko će koštati ako ne objavimo opoziv modela.

Ako je X veće od cene opoziva, objavljujemo opoziv i niko neće stradati.

Ako je X manje od cene opoziva, onda nema opoziva.

Kuda god idem, čeka me spaljena i zgužvana ljuštura automobila. Znam gde se kriju kosturi. Recimo da mi je to neka sigurnost radnog mesta.

Hotelsko vreme, restoranska hrana. Kuda god da idem, sklapam sićušna prijateljstva s ljudima koji sede pored mene od aerodroma *Logan* do aerodroma *Krisi* do aerodroma *Vilou ran*.

Ja sam koordinator kampanje opoziva, kažem prijatelju za jednokratnu upotrebu koji sedi pored mene, ali se trudim da počnem karijeru sudopere.

Ponovo se budiš na aerodromu *O'Hara*.

Tajler je posle toga ubacivao penis u sve filmove. Obično krupni kadar, ili Veliki kanjon od vagine, visoke četiri sprata, steže se od naleta krvi dok Pepeljuga pleše na balu s princom a ljudi gledaju. Niko se nije žalio. Ljudi su jeli i pili, ali veče više nije bilo isto. Ljudima je pripadala muka ili bi počinjali da plaču a ne znaju zašto. Samo bi kolibri mogao da uhvati Tajlera na delu.

Budiš se na aerodromu *Dž. F. K.*

Topim se i narastam u trenutku ateriranja kada jedan točak udara o pistu, ali se avion naginje u stranu i ne zna hoće li se ispraviti ili prevrnuti. U tom trenutku ništa

nije bitno. Digni pogled ka zvezdama i nestaćeš. Ni tvoj prtljag. Ništa nije bitno. Ni tvoj zadah. Prozori su napolju mračni, a mlazni motori grme pozadi. Kabina lebdi pod pogrešnim uglom ispod grmljavine turbina i nikada više nećeš morati da popuniš nijedan zahtev za putne troškove. Za sve stavke veće od dvadeset pet dolara neophodna je priznanica. Nikada se više nećeš ošišati.

Udarac, i drugi točak spušta se na asfalt. Stakato stotinu pojaseva koji se otkopčavaju i prijatelj za jednokratnu upotrebu pored koga si zamalo poginuo kaže:

Nadam se da ćete stići na sledeći let.

Da, i ja.

I eto toliko je vaš zajednički trenutak trajao. I život ide dalje.

I nekako, igrom slučaja, Tajler i ja smo se sreli.

Bilo je vreme za odmor.

Budiš se na aerodromu *LAKS*.

Ponovo.

Kako sam upoznao Tajlera, tako što sam otišao na nudističku plažu. To je bio sam kraj leta, i spavao sam. Tajler je bio go i znojav, ulepljen peskom, kosa mu je bila mokra i raščupana, padala mu je u oči.

Tajler nije od juče, iako smo se tek tada upoznali.

Tajler je vukao na plažu granu koju su naplavili talasi. U mokrom pesku je već napravio polukrug od granja tako da je stajalo na desetak centimetara razmaka, u visini njegovih očiju. Bile su četiri grane i kada sam se probudio, gledao sam Tajlera kako na plažu izvlači petu. Tajler je iskopao rupu ispod jednog kraja grane, pa digao drugi kraj tako da je grana kliznula u rupu i blago se nagnula.

Budiš se na plaži.

Bili smo jedini ljudi na plaži.

Tajler je štapom metar-dva dalje nacrtao pravu liniju u pesku. Tajler se vratio da ispravi granu tako što je nabio pesak oko njene osnove.

Ja sam bio jedini čovek koji je to gledao.

Tajler je doviknuo: „Znaš koliko je sati?“

Uvek nosim sat.

„Znaš koliko je sati?“

Pitao sam: gde?

„Ovde“, odgovorio je Tajler. „Sada.“

Bilo je četiri i šest po podne.

Posle nekog vremena, Tajler je prekrštenih nogu seo u senku uspravnih grana. Tajler je sedeo nekoliko minuta pa je ustao i otišao da pliva, obukao majicu i donji deo trenerke i krenuo da ode. Morao sam da pitam.

Morao sam da znam šta je Tajler radio dok sam ja spavao.

Ako bih mogao da se probudim na nekom drugom mestu, u drugo vreme, da li bih mogao da se probudim kao druga osoba?

Pitao sam Tajlera da li je umetnik.

Tajler je slegnuo ramenima i pokazao mi kako su pet uspravnih grana šire u osnovi. Tajler mi je pokazao crtu koju je povukao u pesku, i kako je pomoću te linije procenio senku kakvu će baciti svaka grana.

Ponekad se budiš i moraš da pitaš gde si.

Ono što je Tajler stvorio bila je senka džinovske šake. Samo su sada prsti bili dugački kao kod Nosferatua, a palac je bio prekratak, ali je on rekao kako je tačno u pola pet šaka bila savršena. Divovska šaka od senke bila

je savršena jedan minut i jedan savršen minut Tajler je sedeo na dlanu savršenstva koje je sam stvorio.

Budiš se i nisi nigde.

Jedan minut je bio dovoljan, rekao je Tajler, čovek mora da se za njega svojski potrudi, ali je minut savršenstva vredan truda. Trenutak je najviše što u životu možeš očekivati od savršenstva.

Budiš se i sad je dosta.

Zvao se Tajler Derden i bio je kino-operater iz sindikata i bio je konobar za bankete u hotelu, u centru grada i dao mi je svoj broj telefona.

I tako smo se upoznali.